

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הగה"ק זצוקללה"ה

(לו"ב – יט)

גלוון אלף תרגנ"ג

כעידן רעווא דרעווין ש"ק פרישת תרומה תשל"ה

בתוה"ק דבר אל בני ישראל ויקחו לו תרומה מאה כל איש אשר ידבנו לבו תקו
את תרומתי (כח, ב). ויש לדקדק בכפוף הלשון ויקחו לו תרומה ואח"כ תקו
את תרומתי. ובכעל הטורים, תרומה אותן מ"י תורה, שהتورה ניתנה לנו יום וכוכו,
ויצ"ב הרmono בות.

קול רנה וישועה באהלי צדיקים

בחדות קודש וברגשי כבוד משגרים אלו בזה בשם כל הקהיל הקדוש
ברכות לראש משביר קדם עטרת ראשנו ותפארתנו

כ"ק מרן אדמו"ר הगה"ק שליט"א

לרגל השמוכה השרויה במעון קדשו במזלא טבא ונגידיא יהא
שמחת הולכת הנינה תהרי
בת לנכדו הרה"ג מוריינו יקוחתיאל יהודה שליט"א
בן בנו הגה"ע מוריינו יוסף משה דוב שליט"א ראש היישוב

והברכה אחת היא לשבים הדגולים
מענקשת אדמו"ר מקרעטשניף שליט"א
כ"ק אדמו"ר מקאסוב-זיזניץ שליט"א
הגה"ע רבוי יוסף אשר אנשיל לMBERGER שליט"א, רב דק"ק מזאקווא באלאעד
הגה"ע רבוי איתמר רוזנבוים שליט"א, רב דק"ק קרעטשניף בבני ברק
הרה"ח שלחוייח רב כי אלימלך קורנרייך שליט"א

בקול צהלה ורינה שפטינו תרננה שיהא רעווא מן קומ'ה אהוב עדקים ית"ש שיוכו
לגדלה לבעל תורה לחפה ולמעשין, להפארת השושלתא דרבנן ובית אבוח"ה.
ואך קול טשון וקול טמהה ישמע לעד במעון הקודש, אכיה"ר.

אגוד חסידי צאנז בארץ הקודש
מכון הוצאה לאור "שפע חיים"

רחוב רבי עקיבא 8 ★ ת"ד 5032 ★ טלפקס 09-8820355 ★ קריית צאנז נתניה

והנראת בדרך לימוד זכות על ישראל קדושים ועדת"כ (ישעה מג, כ) ספר אתה למען תצדק, על פי המבוואר בפסקים (תרומת הדשן, חלק א, סימן שמבר; עי' רמ"א, יורה הדעה רמג, ב; פתحي תשובה, חושן משפט ט, א) דאף שאין דין תלמיד חכם בזמנן חזות, מכל מקום מי שתוותו אומנותו ואינו עופק בדברים אחרים, נהוגים בו דין תלמיד חכם לכמה דברים. והטעים בזה, כי לפה ערך הדור גם הוא נחשב לתלמיד חכם.

וירמן בכתב (תהלים סב, י), ורק ה' חפץ כי אתה תשלם לאיש בمعنىו, ועמדו חז"ל (ראש השנה י, א) דהפסוק סותר עצמו מיניה וביה, אדם מישלם בمعنىו הרי זה משורת הדין ולא במדת החטא. ויש לומר הכוונה שהקב"ה דין את האדם כפי מעמדו ומצבו, וכיודע דברי הרה"ק הרב ר' זושא ז"ע שאמר על עצמו בגודל ענותנותו, וזושא זושא, אין אתה עדיד ליתן את הדין על שאינו מיילעך וכונתו על אליו הרב ר' אלימלך ז"ע כי ודאי אין אתה מסוגל להיות כמותו, אבל עתיד אתה ליתן את הדין על שאינו זושא ענדיה"ק. וכן אנשים פשוטים עתידיים ליתן דין וחשבון על שלא למדו כפי יכולתם וערכם, דין הקב"ה בא בטרונייא עם בריאותו (עבודה וריה, ג, א).

לבן המשפט לאלקים הוא (דברים א, י), והוא לבדו מלך המשפט, וכמ"ש הרמב"ם (חילcost תשובה ג, ב) ואין שוקין אלא בעדו של אל דעתו והוא הידוע הייך עורך חוכיות כנגד העונות וכו' עיי"ש, כי רק לפני נגלו כל תעלומות והוא יודע הסיבות שהביאו את האדם לידי חטאיו, מה שלא נודע למלacci מעילה שהם אינם יכולים לשקל ולהעריך נסונה.

וזהו כי אתה דייקא, תשלם לאיש בمعنىו בפרטיות, דין לך שני אנשים במשפט שהוא, ויתכן מאות אנשים עושים דבר אחד וכל אחד מהם מקבל שכר או עונש אחת, כי גלי וידוע לפני ית"ש שאדם זה נתאמץ לעמוד בנפשו עד כמה שיודע מנגעת ולן הוא נידון כאונס וזוכה בדין. ولבן הקדים ואמר ורק ה' חפץ, כי זה חפץ מיוחד מאי הבורא ית"ש.

*

איתא במדרש (ילקוט, פרשת בשלת, רמו רל) כשהעמדו ישראל על הים ירד סמאל ואמר לפניו, רבונו של עולם לא עבדו ישראל וזה במצרים ואתה עושה להם ניסים וכו', מיד השיב לו הקב"ה, שוטה שביעולם וכי לדעתם עבדות והלא לא עבדה אלא מותך שעבוד ומותך טרוף דעת ואתה דין שוגג במצויד ואונס כרצzon ע"ב, והענין צ"ב דהאמנים לא ידע הם זאת שהיה אנשים במצרים, ואיך בא עליהם בטינה.

אלא דבאמת לא מצינו שבמצרים כפו אותם לעבד את אליהם, ולפיכך בא חמקטרג טעונה מה נשתנו אלו מואג, אונס לפני הכוחן בלילה ולב לבדו נגלה האמת שקיים השעבוד וטרוף הדעת גורם להם זאת, ולכן הוציאו לאור צדקם בטענה שאנשים היו, כי גדר אונס אינו בדוקא בשעה שמדובר אש לפניו ורוצחים להשליכו אל תוך האש, אלא גם בזמנן אנשים שרויים במשך שנים רבות במצב של שעבוד קשה ופחד מכלי לראות סימן של גאותה ושות פתח של תקווה. לכן גער הקב"ה בשטן ואמר לו, שוטה שביעולם, רצ"ל שאין מכך דעת וטבח האנשים בעולם הזה, שוגם מהמות סיבות הללו הם כאנשים.

ומטען זה עבר הקב"ה בעצמו לנוגף את מצרים, והוא ולא מלך ולא שרף, מכיוון שהם אינם יודעים להבחין בין אונס לרצון, ובכען מה שאמרו חז"ל (בבא קמא פ, א דכיוון שניתנן רשות למשחית אינו מבחן בין צדיקים לרשעים, ולפנוי ה' לבדו גנוו כל תועלות להכיר במציבו של אדם ולידע אם לא היה אונס בדבר). וכן עבר ה' לנוגף את מצרים ונוג' ופהה ה' על הפתח וגנו' (שמות יב, כט), והיה מдалג מכתבי ישראל לבעלי מצרים (רש"י, שם יג), כי מלך לא היה עושה כן אלא היה אומר מה נשתנו אלו מאלו.

*

מציגו בדבריו של המן הרשע שקטרגן ואמר (אסתר ג, ח) ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים בכל מדינות מלכותך ודתוים שונות מכל עם ואת דתך המלך אין עושים ולמלך אין שוה להניהם. וידוע מספה"ק (פרק אנטיגו, פרשת זיצא, עה'פ וחיו כאשר ראה, בשם אגדה) שהמן נתכוון לקטרוג על בני ישראל בשמיים מעיל שאנשים עושים דבריו של עולם, דהיינו מצוות התורה הקדושה, וכיון שלא רצה שבני ישראל יבואו באمثالו שמה יעשו ולא ייחטאו כאשר הם נתוניים תחת ממשלת מלך טיפש (מנילה יב, א) שהכrichtם אותם להשתהות להמן, והם שרוויים בפחד מהונאים אשר סביבותיהם, על כן הקדים ואמר ישנו עם אחד, שהם מיעודים והווים לעצמם אף שהם מפוזר ומפורד בין העמים, והיינו שנמניהם להם להיות לבדם ואין כופים אותם להטואו. ודתוים שינויים מכל עם, שאין מכריחים אותם להמיר דעתם אלא נוהנים בהם בדרכם טוביה ובכינויים, ואעפ"כ ואת דתך המלך אין עושים ואינם מתנהגים על פי תורה, וכן ולמלך אין שוה להניהם, שהוא כביכול לטובת המלוכה של הובכ"ע, וגם על המלך טוב יכתב לאבדם.

ואכן כך נכתב ונחתם בטבעת המלך ונגורה הנוראה מגן על התגבורות הקטרוג על שנחנו מסעודתו של אותו רシュ (מנילה יב, א) באין מבריה אותם, שהרי לא נגורה ניורת הרג על מי שלא יבוא לסייעה, וכן לגביה השתייה להמן והרישע היו יוכלים לברוח כמו שעשה דנייאל (פנחרין צג, א; תומ' פחים גג, ב ד"ה מה ראה).

*

אמנם בסופו של דבר נתעורר מודה הרחמים למלך וזכות על ישראל שהגנום לחתימת הוא רוב החסתר פנים שעבר עליהם, שחרב בית המקדש ונכרים מתקדים בהיכלו, וירב בכת יהודה תאניה ואני בחורב הרג ואבדן, וכמה זקנים ונערם נדרכו בחרב ורבו חלי רעב, שככל אלו הצרות העבירו אותם על דעתם ועל דעת קונים ובחרכה שלא בדעתו עשו, ואין אדם נתפס בשעת צערו (בבא בתרא טז, ב), כי מרוב פחד ודאגה להציג ממוות נפשם חששו מכל דבר והלכו לטעודתו ביראותם שלא לעורר חמותו עליהם.

ואז בליל החוזה נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים ויהיו נקרים לפניו המלך, וימצא כתוב אשר הניד מרדכי על בוגתנא ותרש שני ספרי חמץ משומרי הסוף אשר בקשו לשולח יד במלך אחשורש, ויאמר המלך מה געשה יקר וגדולה למורדי עלי זה ויאמרו נערוי המלך משרותיו לא געשה עמו דבר, ויאמר המלך מי בחצר והמן בא לחצץ בית המלך החיזונה לאמר למך לתלות את מרדכי על העץ אשר

הכין לו (אסתר ז, א-ה), ובחו"ל (מנילה טו, ב) נודה שנת מלנו של עולם, ורבנן אמרי נדו על יונים נדו תחתונים. רבא אמר שנת המלך אהשורי שמש, נפהליה מילתא בדעתיה, אמר מאי דקמן זומינתיה אסתור לחמן, דלמא עצה קא שקי עילויו דהווא גברא למקטליה, הדר אמר אי חמי לא הו גברא דוחום לי דוהה מודע לי, הדר אמר דלמא איכא איניש דעבד כי טיבותא ולא פרעתיה משום הבי מימנעני אנסי ולא מגלו לי, מיד ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים.

ויש לומר דמהות גופא נתעורר לימודן זכות גם במלכותא דרייעא, דבזמנן שאין רואים שמלאו של עולם ממשם שבר טוב לעשי' רצונו, אויך קד הוא מבצע בנין אדם שהם מנעים מלעשות לטובות המלך והצלתו, ואם כן אין להטיל אשמה על בני ישראל במצב כזה אשר משנאי ה' נשאו ראש וחמן הרשע בא לתלות את מרדכי הצדיק ובני ישראל נums ונדמים בגוליה, דהאמ פלא הו שמחמתה רוב ההסתדר פנים אין מי שרוצה לעשות למען בכוד השווי'ת. ואו נתעורר מליצה ישירה לזכות את ישראל על עון השתחווותם לצלים ושנהנו מסעודהו של אותו רשע, וככם שאחשורוש ידע שאם לא פרע למי שהטיב לו לא ידרשו אנשים את טובותה והצלתו, כך נקבע למעלה שאם אין הקב"ה מרים קרנות צדיק, והגויים אומרים איך נא אלקיהם, או אפשר לחייב את ישראל על שאינם עושים רצונו של מקום.

*

בזה יבואר הא דתקנו חז"ל (מנילה ג, ב) מחייב איני של כסומי בפוריא עד שלא ידע בין ארור המן לבורך מרדכי, שבזה נתקבונו חכמי התורה בדורם של מרדכי ואסתור להראות למה ניחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו ועשה להם נס אחר שכבר נגורה הנגירה, מפני שבאותו הדור לא היה ניתן להבחין ולראות דברו המן וברוך מרדכי, שהרי לעיניהם רוא ליהפוך, חמן הרשע היה שרו בכבוד עשרו, והמלך גדו ונשאו על כל שרו ועבדיו, ואילו מרדכי הצדיק ישב בשער המלך לבבש שק, ואסתור נלקחה ממנו לבית המלך והו נשאר לבודו, ודין נרמא אשר נסתלה דעתם להיכנע תחת יד הרשעים, ומרדכי היה איש יהודי אשר לא יברע ולא ישתחווה (אמתיר י, ב).

וחזרו לבסומי בפוריא ולחגיג לידי שברות, לרמו על דבריו רבבי אלעוזר בן עוריה (ערובין סה, א) יכול אני לפטור את כל העולם כולם מן הדין מיום שהרב בית המקדש ועד עכשוו, שנאמר (ישעה נא, כא) לבן שמעי נא ואת עניה ושכורת ולא מין. דזה הו האמתלא בימי מרדכי ואסתור להוציא נאoor צדקם ולטעון לוכותם שדין נtinyוק שנשבה בין הנברים, דמרוב ההסתדר פנים לא היו יכולים לעמוד בנסין.

*

בזה יבואר המודרש (ביד סה, ב) בזמנן שקוilo של יעקב מצוי בכתה' נסיות אין הידים ידי' עשו, ואם לאו הידים ידי' עשו. ועמדו בזה (עי' יפה תואר, שם) שהרי בפסוק (בראשית כא, כא) נאמר הקול קול יעקב והידים ידי' עשו, ומשמעו לכאורה דכאשר הקול קול יעקב אז הידים ידי' עשו. עוד יש לבאר כפל הלשון הקול קול יעקב.

ולהנ"ל יש לומר דכפל הלשון בא לרבות דף בשאין קול התורה בשלימות אלא בקול צפוף בעלמא, וכתינוקות שמצפין בקולן עי' עז יוק, שם), אפילו הכי תורתם אגוני מגנא שאין ידי עשו שלותה בהם. ולכן הכתוב הוא חסר, חקל קול יעקב, לרמו דגס כאשר הקול הוא קל מאד ואין זה קול גדול כדברי, אף על פי כן הם בגדר יעקב, וסיבת הדבר והידים ידי עשו, שידי עשו מושלים בכיפה ומשנאי ה' נשאו ראש ואין רואים את קיום הבחתה הכתוב (תהילים לד, יא) כפירמים רשו ורעכו ודורשי ה' לא יחרטו כל טוב, והטמאים אומרים לית דין ולית דין ח'ז', ובמצב כוה אי אפשר לדקוק בקול יעקב אם וזה כמר בר באishi והכמי השם' או במדרגה נמוכה, כי לפ' ערך הדור גם קול יעקב כוה בכוחו לדחות את ידי עשו ואינם יכולים לעשות מואומה לבני ישראל.

ועוד כגון זה יש לומר, דהרי לא נאמר כאן אין הידים ידי עשו, אלא דייקא הידים ידי עשו, להורות دقארה הקול קול יעקב אף בזמנם של היהודים ידי עשו, הרי זה החשוב מאד בשםיהם, ומתן שכרם בצדם שלא היו ידי עשו שלותם בהם.

*

מצינו בן בכתוב (חו"ע א-ב) וכי אחרי מות משה עבד ה' ויאמר ה' אל יהושע בן נון משלחת משה לאמר, משה עבדי מות ועתה קום עברו את הירדן אתה וכל העם הזה אל הארץ וננו. ויש לבאר השיעיות, דלפי שמת משה לבן עתה קום עברו את הירדן.

אל דאחר מות משה החלה ירידת הדורות, כدمצינו (תמורה טו, א) שלושת אלפים הלוות נשתבהו בימי אבלו של משה, וזאת אף שחי עלייהם יראת ה' כמשה רבינו, ננדע מספה' ק' (בעש"ט עה"ת, פרשת עקב, אות יד, רוז קו"ש, פרשת עקב, ד"ה נס יש לפרש אלקיך) בביואר מאורם ז"ל (ברכות ל, ב) אטו יראת שמיים מילתא וומרתא דיא, אין לנו משה מילתא וומרתא דיא, דלא כוארה מי מתרץ, והלא הפסוק מה ה' אלקיך שואל מעטך כי אם ליראה וגוי לא נאמר למשה רבינו אלא לבני ישראל אשר לנו דיהו יראת מילתא וומרתא. ופירשו לנו משה הainingו אותו הדור שהוא אצל משה, אצלם היה יראת מילתא וומרתא, מחות שמשיה רומים אותן ונתלו ברום מעילות היראה והשלימות.

ויהי אחריו מות משה עבד ה' חסרו כל אלה וכדמצינו (סופה יג, ב) דבשעת פטירתו של משה הקדוש ברוך הוא אומר מי יקיים לי עם מרעים מי יתיצב לי עם פועליו און (ת hollow צ, ט), ולכן זקנים שבאותו הדור אמרו פניו משה כפני חמה פניו יהושע כפני לבנה אויל לה לאויה בושה אויל לה לאויה כלימה (ביבא בתרא ע, א).

והענין הוא דאף שבזום אין הלבנה נראיות כלל מפני שתוקף אור השמש, מכל מקום משתחשקב החמה ובאשר החושך יכסה ארץ או כל יוшибו תבל הולכים לאורה של המאור הקטן למושלת הלילה. וכן הוא בזום ששקעה שימושו של צדיק שפנוי בפני חמה, דאו גודל כוחו של הצדיק השני שפנוי בלבנה, ודיקא כאשר משה עבדי מות, או קום עברו את הירדן הזה אתה וכל העם הזה.

ויתירה מזו מצינו (וימא לה, ב) אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמוותו שנאמר (קהילת א, ח) ו/orח המשמש ובא המשמש, עד שלא כבתה שימושו של עלי ו/orח המשמש של שמאול הרמתי. והיינו דאף שהצדיק הבא אחריו הוא לעומתו לבנה נגד המשמש, אף על פי כן נאמר לאחר שכבהה שימושו של צדיק זה ו/orח משמשו של צדיק חברו, דאף הוא במדרגת משמש לפיערך הדור שנשארא לאחר פטירת הצדיק.

*

בהאמור יבואר הוגمرا (מנילה יג, ב) כיון שנפל פור בחודש אדר שמה שמהה גדולה, אמר נפל לי פור בירח שמות בו משה, ולא היה יודע שבשבועה באדר מות ובשבועה באדר נולד. ועמדו בזה (עי' יעדות דבש, חלק א, דרוש ג; דירוש ב; דירוש י) דמה בכך שבו נולד, והלא לבסוף כשםות בו נחפץ היום לאבל ואיתרעו מולא.

אלא דין הכוונה ליום ז' אדר של לידת משה רבינו, אלא לאוטו ז' באדר שמות משה ובו ביום נולד משה אחר (עי' מאור עיניים, פרשת תורתם, ד"ה וזה משנכנן), וכל תלמיד חכם בדורו הוא בבחינת משה (שבת קא, ב ובריש'). ואע"פ שלגביה משה ובדורו לא היה נהשכ צדיק זה כל כך, אבל אחריו שמות משה גם לו יש דין תלמיד חכם. ומאתה ז' היה ואת שהפיל פור ביום שמות בו משה, שבו ביום נתגלחה ענין זה שכל דור נידון לפני ערכו ומעמדו, ועד שלא שקעה שימושו של זה ו/orח שימושו של זה, ולמד דברון של חמתר פנים, כאשר נבודנצר שלח אש בביתה, וכיוון שנלו ישואל ממוקמן אין לך ביטול תורה גדולה מזה (תגינה ה, ב), אז ישראל נצולים אפילו ריק בוכות שקוראים את שמען, כל זאת באתנו ולא שכחנו ולא שקרנו בבריתך וגוי, כי דכיתנו במקום תנאים ותוכם עליינו בצלמות, אם שכחנו שם אלקינו ונפרוש כפינו לאול זר, הלא אלקים יחקר זאת כי הוא יודע תעלומות לך (תהלים מד, י-כט).

*

לכן הכתוב אומר (אסתר ט, כ) על בן קראו לימים האלה פורים על שם הפור וגוי, ודקדק זכה"ק מוחרכ"א זי"ע (בני יששכר, מאמרי אדר, מאמר ד, אות א) וזול"ק, מוחראי לחתת לב מה נשתנה קריאת שם המועד זהה מן כל השמות של כל המועדים שנזכירם על שם הנם, הינו חג הפסח על שם הפסחotta והדילוג, וכן החם הנקריא בתורה חג המזוז על שלא הפסיק בצעקם של אבותינו וכו' (הגדה של פסח) ואכלו מצות, חג הסוכות כי בסוכות הושבתי את בני ישראל וכו' (ויקרא כב, מ), וכן הוא מורהו שיחיה המועד נקרא על שם היישעה והנס ולא על שם השעבוד והיסורין והצער לשונאי ישראל, ובכאן ותהי לחייך קראו שם המועד פורים על שם הפור אשר הפל המן פור והוא חגורל לחורע לישראל, עכל"ק.

ולתג"ל יש לומר דורי שורש הנם הוא ממה שנפל הפור ביום שמות נולד משה, שימושו נתעורר לימוד וכות בשמיים שיש לדון כל דור לפני קורותיו יצירותיו, וכך יצאו ישראל זכאים בדין, וביליה ההוא נדדה שנת המלך שכאמור לעיל נתעורר או עניין זה שבדור שאין רואים שהמלך מכיר טוביה למבקשי טוביה, אין בני אדם דורשים את טוביה המלך.

*

עוד יבואר, בלילה ההוא נדודה שנת המלך, על דרך דמצינו (סוטה מה, א) מאי מעוררים וכו' בכל יום ויום שהוא עומדים ליום על דוכן ואומרים עורה להמה תישן ה' (תהלים מה, כד) וכו', וכי יש שינה לפני המקומ והלא כבר נאמר (תהלים קנא, ז) הנה לא ינים ולא יישן שומר ישראל, אלא בזמן שישישראל שרוין בצעיר ועובי כוכבים בנהת ושלוחה אך נאמר עורה להמה תישן ה', ע"ב. והיינו דכשאין למטה מי שיעור למעלה, אוי הבורא כל עולמים בכוכב מעורר את עצמו ואומר עורי עורי לבשי יעוז רועה ה' כי מי קדם ויעשה נא, ט, אשר בזמן הסתר פנים שישישראל שרוין בצעיר ועובי כוכבים בנהת ושלוחה, ואין רואים שהBORAO ית"ש גומל טוב למי שומר מצותיו ומעניש למי שעובר על מצותיו, אין לחיבם על אשר דתי המלך אינם עושים.

זהו סוד תשועת ישראל בימי הפורים האלה דזוקא אחריו מות משה עבד ה', דמאיחר ואין משה שנודר גדר בתוכחת שמענו נא המורים (כמדבר כ, ז) ואין מי יעמדו בפין למפור נפשו بعد ישראל במאמר מהני נא מספרק אשר כתבת (שמות לב, לב), על בן הקב"ה עישה להם ניסים ונפלאות וסתם פי המשטינים, וכן נסתם קטרונו של המן הרישע.

*

בזה ATI שפיר מנהג בני אשכנז שעוזים סעודות פורים לאחר תפילה מנוח וממשיכים לתוך הלילה (ש"ע אורח חיים תרצה, ב), ואף שוקה'ק מצאנז ז"ע לא נהג כן אלא גמר סעודתו מבועוד יום ועשה סעודה אחרת בלבד שושן פורים, מכל מקום רק מנהג העולם, וכן נהג זקה'ק בעל ייטב לב מוסיגעת ז"ע, שנintel ידיו מבועוד יום וערק שלחנהו הטהור עד אמצע הלילה. ויש להזכיר ולהליא אין בו משום תופפת יום טוב ואמאי אין עושים את עיקר הסעודה מבועוד יום, ובפרט שאנו בני פריזים שקביעת פורים הוא ב"ז ולא בט"ג.

ובדרך רמו יש לומר דנהג בישראל הולך אחר הלילה (חולין פג, א) ובאותות העולם היליה חולך אחר היום (עי' פנים יפות, פרשת נת, ד"ה יום ולילה), וזאת לפי שישישראל מונין לבנה ועובי כוכבים לחהמה (סנה נט, א), ובכך נקבעון הקב"ה לפנים דעתה של הלבנה שתמעטה מוארה, כמו"ש (חולין פ, ב) זיל לימנו רק ישראל ימים ושניהם.

ובזמן שהשנים כתיקון בקיום הייעוד (דברים כה, א) ונתנק ה' אלקליך עליון על כל גינוי הארץ, וכן מה שנאמר (תהלים פט, לח) כירה יכון עולם, נמצא היום הולך אחר הלילה, היינו אמות הימים שMONIM לחהמה כפופים ונכנעים תחת בני ישראל שMONIM לבנה, ואם חוטאים ישראל יש מקום לקטרוג עליהם. אבל בזמנן שהקב"ה מורייה אור שמשו לאומות הימים בלבד, שהחצלה מהaira להם פנים וקרנס עולמה, כשלעומת זה בני ישראל הם בתהית השפלות, הרי והוא בחינה של הלילה הולך אחר היום, ואו לא יפה לא שגם בפועל נמשכים בני ישראל אחריהם ולומדים מעשיהם, כי גלי ויודע לפני היודע תעלומות שבני אדם יושבי הושך וצלמות שבבוחן' נمثال כבהתנות נדמו (תהלים מט, יג), קשה להם לעמוד בנסימות כאלו.

לכן כנגד התגברות הקטרוג אשר ורתי המלך אינם עושים, הנהנו לעשות סעודת שהתחלתה ביום ונמשכת לתוך הלילה, להורות על עניין הלילה הולך אחר היום,

והמכoon לחראות כלפי מעלה כי לא בשלנו הרעה הזאת אלא הגויים הם שורש הרע, ולפי שהאומות שלהם כופרים ורוצחים נshawו ראש, ממי לא נמשכים אחרים קטני הדעת שבישראל בבח' כתוב (שיר השירים א, ט) שמוני גנתרה את החרמיים, כי כל ראש להלן וככל לבב דוי, ודינם כתינוק שנשבה בין הגויים וועשה כמעשייהם, מכיוון שלא ידעו בין אrror חמן לברך מרדכי.

*

בכל שנה הימים האלה נזכרים ונעשים, והוחרים לדון אם עדיין צריכים בני ישראל להיות בוגרות או שהגיע כבר זמן מהיות עמלק מתחת השמים. וכך קוראים פרשת זבור לפני פורים ובסימוכות לימי חדש ניסן והג הפסח, וכן קוראים אחר כך פרשת פרה שנקראת בשבי טהרת ישראל קודם הפסח (רש"י, מגילה לט, א"ה פרה), כי בכל שנה ישבים לדון אם בפעם הזאת כבר יוכלו לעשות הפסח החלבונו במועדו, וכיון שאין שם שלם ואין כסאו שלם עד שימה ורעו של עמלק (מדרש תהומא, פרשת תצ"א, אות י"א), לבן קוראים מתיחלה פרשת מהיות עמלק,ומי שלא שמע פרשת זבור ייזא ידי חותמו בקריאת פרשת זיבא עמלק בפורים (מניא, ריש טמן תרפה), דהכל ענין אחד למחות זבר עמלק כהכנה לנואלה השלימה, לפי שהודש אדר הוא ומן התוועורות לנואלה.

ובן הוא בכל שנה ושנה, שנתעורר בה' והעיר שושן נבוכה (אסתר ג, טו), ודינם על גאותם של ישראל, ובובגדא דהוה אצל זקה'ק מצאנז'יע, שבוים תענית אסתר הצעיר אליו גדויל ישראל וגאוני ארץ לשחר את פתחו, ולהתבהן כל הנוכחים ענה להם זקה'ק שלום בשפה רפה ומיד חור לענינו, שלא כדרכו בקדושים לקבל פני תלמידי חכמים בכבוד גדול, אמנים בלילה לאחר קריית המגילה קבל זקה'ק בסבר פנים יפות והתנצל בפניהם ואמר, כשנכנמתם חיים הייתי טרוד עם שרי שביעים האומות ולא היה לי פנאי לדבר עמכם (ועי' שער יששכר, מאמרי אדר, מאמר מי' שעשן, אות כד).

ולבן לכמה דעות תענית אסתר חמור משאר תעניות (הגהות מיטווניות, תעניות א, ס'ק ב, ועי' שווי' דברי יציב, חלק ב, אורח חיים, טמן רצ), כי יש בו חמור צום תשעה באב מכיוון שבנו דינים על הנואלה, והוא מן ישועה ומסוגן לעורר או את הנואלה השלימה ולהזכיר את כוחו של עמלק.

*

הנה שורש כוחו של עמלק מבואר בכתבוב (שמות יי, ח) ויבא עמלק וילדם עם ישראל ברפидים, ובחו'ל (פנדהוריין ק, א) מאין לשון רפידיים שריפו עצמן מדברי תורה. וכך אין ישראל נגאלים אלא בוכות התורה (פס"ז פרשת ואתנגן, עה'פ כי שאלנא, ועי' בכתרא ת, א), וזה לנו אלף ותשעים מאות ושבע שנים שישובים בגולה בפשעה של תורה (תבדא"ר, פרק י"ח), דזה גורם לחיזוק כוחו של עמלק, ובעוונונתינו הרכבים מה נזכר ומה נצדך, מי אמר וכיתוי לבי בנקודה אחת מני אלף של לימוד התורה או קיום מצוות ומעשים טובים כראוי וכనכון.

ודקドק הדין של ביטול תורה חמור ביותר, כדמותנו (ברכות גג, א) של בית רבנן גמליאל לא היו אמורים מרפא [אסתותא] בכיתה המדרש מפני ביטול בית המדרש, ואין יכול

אדם להיעיד עדות שקר בעצמו שלא ביטל מן התורה אפילו רגע כמיורה, אשר גם בשיעור קטן כזה עון ביטול תורה בידו, כדמצינו (תוס', סוטה כא, ב' ד"ה וזה ת"ח) סתם תלמיד חכם תורהו אומנתו ועוסק בה ומחרחר כל שעיה ואינו חולך ד' אמות בלא תורה. ולפי דעת הפסוקים (תורות הדשן, ח"א טמן קבנה, ש"ע אורח תנתק, ב' רמ"א שם רשא, ב') דשייעור חולך מיל חזות י"ח דקות, והיינו אלףים אמה, נמצוא דשייעור הילוך ארבע אמות הוא כשלש גנים.

ובין שתכליות בנין המקדש הוא שיהאשמו שלם, שכן קודם למהות זכר עמלך, כדמצינו (סנהדרין, ב') שלש מצוות נצטו יישראל בכניסטן לאראץ, להעמידם להם מלך ולחכירות זרעו של עמלך ולבנותם להם בית הבחירה, ואני יודע איזה מהן התייחס וכנו, כשהוא אומר והגיה לכם מכל אויביכם וגוי והוא במקום אשר יבחר ה' וגוי, هو אומר להכricht זרעו של עמלך תחילת.

לכן קודם עשיית המשכן אמר הש"ת זיקחו לי תרומה, וכן שכח בעל התורים מ' תורה, והיינו לקבל עליהם על תורה ללימוד יומם ולילה, ואחר כך תקחו את תרומותיו זו תרומות המשכן, אבל לא קבלת על תורה מה בצע בתרומות המשכן כשלאحد מכון יבואו עמלך והמן ויבטלו את הכל, אבל זמן שמרפים עצמן מדברי תורה הרוי מרבים ומגדלים את כה הטומאה רח"ל.

*

יש לנו להתבונן דעיקר התגברות הטומאה וכוחו של עשו הרשע הוא מפני עון ביטול תורה, וכבר אמרו חז"ל (סוטה מט, א) משפט בן עזאי בטל השקדנים,ongan מה נعني אבראייה. בדור אחד שלפנינו היו בחווים ששחקו על התורהليلות נימיים ושחו בבירות המדרש כמעט שני ימים רצופים, וכל שיחם היה בדברי תורה בלבד, כל' שום דבר אחר אחר, ובעונותינו הרבים אוילאותה בשושן ואוי לאוותה בלילה שבזמן שבזמנו אם בחור בא לשיבחה ואינו מתחולל בחוזין כאחד הריקום הוא כבר נחשב למתמייה, ואברך שיזודע כמה סעיפים בשלוחן ערוך יורה דעתה כבר מתמנה למורה הוראה, ובכחיו מלכה ושרה בגנים אין תורה (אייה ב, ט). ודין גרמא להצלחתם של שניאי ה', ואיך נלך ונזעך לפני הש"ת על הגאולה השלימה.

ומצאנו בתום (ברכות ה, ב' ד"ה אלא אםיא) שהביא ראייה דמותר למלוד קודם התפילה זודלא בשיטת רשי' (שם, ד' סמוך למפתח) מהא דאמרין (ברכות יד, ב) הרבה מקדים ומשייע יהה וمبرך ומתני פרקה ונוח לאotta מרבי, כדמצינו (שם ג, ב) אמר ליה רב לרבי חייא, לא חזינא ליה לרבי דמקבל עלייה על מלכות שמיים וכו', וברשי' שהיה שונה לתלמידיו וכו' עיי'ש). ויש לומר דרבוי דatty מודע (שבת נ, א) בקש לכונן מלכות בית דוד, ובפרט שאף הוא היה נשיא בישראל, וידע שהתגלות המלכות לא יתרכן בעלי לימוד התורה, ולכן הורה לדפני שמתפללים ומבקשים על הגאולה ציריכים למלוד תורה, וגם דוד המלך היה עמוד התורה (עי' סנהדרין צג, ב) וכן כתיב (שמואל ב, ח, ט) והוא דוד עוישה משפט.

זה היה אחד מיסודות תורה הבуш"ט ותלמידיו הקדושים, לעשות חכנה לתפילה על ידי לימוד התורה, כי לפני שמכבשים ושה נס לקבץ גלויונג, וכן השיבה שופטינו

כבראשונה, צריכים לזרבות בלימוד התורה, וכן נילו צדיקי אמרת ברמו הכתוב (שםואל ב א, י) למד בני יהודה קשת, דהינו לימוד התורה לפני התפילה, דקשת מורה על תפילה כדתיב (בראשית מט, כ) אשר לקחת מיד האמור בחרכיו ובקשי, וברש"י "היא חכמתו ותפילהו. ולצורך כך חכמו בחכמת הלילה לעסוק בתורה, דרך אחר הלימוד אפשר לבקש שיהיא שם שלם וכasco שלם, ולהיפוך מalgo אשר מיד בזמנים משגנתם הולכים להתפלל, שעיליהם נאמר (משל כי, ט) מסיר אונו ממשמע תורה גם תפילתו תועבה, כי בעון ביטול תורה נתנים כח לעשו הרשע ואיך אפשר לבקש השיבה שופטינו כבראשונה וכו', והשב את העובדה לדביר בყק ואשי ישראל וכו', בזמן שהוא בגדר זבח רשעים תועבה (שם כא, כז).

*

לכן גם כתוב חרמ"א (אוריה תרצה, ב) טוב לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה וסמן לדבר ליהודים היהת אורה ושמה (אסתר ה, ט) ודדרשין (מנילה ט, ב) אורה זו תורה, כי עיקר היושעה נגד הנן תלוי בלימוד התורה, דכאמור כוחו מתגבר על ידי ביטול תורה, דבשחרר בקהלו של יעקב או יהודים ידי עשו שלותות, ואין יעקב שולט אלא בקהלו (כ"ר סה, ס), ובזמן שתופסים אומנותו של עשו ופונוס לעסוק במלאת ידים, מגבירים כח ידי עשו. **וירם** בחא דבמניגלית אסתיר לא נזכר שם ח', דמחמות שריפו עצם מדברי תורה התגבר כוחו של המן מזור עמלך ודין גרמא שלא היה השם שלם. ועל זאת באה גם אזהרת התורה ויקחו לי תרומה, וברש"י לישמי, רצ"ל לעשות شيئا השם שלם וזה עלי ידי מי תורה ונכנע".

*

בהאמור יש ליתן טעם למנהג ישראל להעמיד פורים רב, ואומר דברי תורה בדרך צחות והלצה הנקראים פורים תורות, אשר כך היה אצל צדיקים והיתה רוח המכימים נוחה מוחה, וכדמיצינו גם בחתם סופר (חולין ח, א ד"ה ועי' ל�מן) שהביא מרבו בעל ההפלאה ז"ע מה שאמר לשחתת פורים.

והרמן בזה דוגם שבלא תורה אי אפשר לפעול כלום, מכל מקום מקבל הקב"ה את תורהנו בכל צורה שהוא, ויש להעריך את הקול קול לפני המזב של הידים ידי עשו ונכנע, ובדור כזו שבל כך גתרה הכפרה, או י אם אחד רק מאמין בתורה הקדשיה ובכנות התורה, ושולח אתبنيו לתלמוד תורה תחת שילנו ללימוד המכמות היצוגיות, וגם הוא בעצמו כשהוזר בסוף החיים מעמל מלאכתו הריחו פותח ספר ללימוד בו, גם זאת נחשב לפניו ית"ש, כי לא בזה ולא שקיים ענות עני (טהילים נב, נב), אין עני אלא בדעתה (נדרים טא, א), ולפי תוקף כח הטעמה החשוב להשיות מה שהוא עומד בנסיוון ומשכינ קודם או רהים אף שישולט או הකור ויוצא לבית המדרש קבוע עתים לתורה.

ועל זה רמזו במא שמעמידים פורים רב לדירוש כתוב לבו בין, דאף שכן הוא פניו הדור שאין יודעים לאסוק שמעתה אליבא דהילכתא לאמיתה של תורה, אבל על כל פנים

מוכרים את דברי הגמורה ומפללים בה, ואף שזה בבחינת שכורת ולא מיין (ישעה נא, כא) וכשכור שאינו ידוע לדבר לפני המלך, אזון הקול קול יעקב כדבוי, מכל מקום בזמן שהידים ידי עשו, גם זה נחשב לקובל.

זהו שאמר הכתוב ויקחו לי תרומה, וכמו שכתב בעל הטרורים מ' תורה, ואמר ויקחו לי דיבא, כי מלאכי מעלה בו יבו לTORAH שכוזאת, אבל הקב"ה בעצמו שהוא בעל הרחמים הוא לבוד רואה וודע את מצבם האמתי ואומר אווי להם לבנים שנלו מעל שלוחן אביהם, ולמן מקבל לריח ניחוח גם דברי תורה אלו, ומאות כל איש ידבנו לבו תקו את תרומתי להקים מושבון ומקדש לה.

יעזר השית' שהחדש הזה יהא סוף וקץ לכל צורתיינו תחילת וראש לפדיון נפשנו, ווישיע לכל בני ישראל בכל מקום שם ובכל מקומות מושבותיהם די בכל אחר ואחר, בכלויות ובפרטיות, ברוחניות ובגשמיות, וישפיע בני חמי ומונמי רוחני, ונינאל גואלת עולם במהרה ביוםינו אמן.

לפרשת תרומה – ע"ד הדרוייש

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקו את תרומתי (כה, ב). דרכון המפרשים כמה שאמר ויקחו לי דיבא, וראה פרשי".

זיבואר דנה המפרשים הארינו בענין הקידושין של הקב"ה וכנסת ישראל, וכמו שיסדו לומר בברכת ארוסין, מקדש עמו ישראל על ידי חופה וקידושין הינו בתובות ג, ב, במה הוי הקידושין. ויש שכתבו וראה בפתיחה לספר המקנה סוף אות ד שהקידושין הינו בעשיית המשכן. ולבארה, הרי לא מצינו שהיתה שם איזה נתינה מהקב"ה לישראל. ובאלשיך דק' כאן (בד"ה או אמר בהקדים, והכיאו בישמה משה כאן בד"ה במדרש ויקחו לי תרומה. וראה עוד במדרש יהונתן בפרשตน אונת קה) הוסיף גם להקשוט בכזאת מלשון הכתוב ויקחו לי תרומה, דצrik ביאור, שהרי נתנו תרומה ולא לךו, וזה לו לומר וננתנו.

וכתב לבא, שזה על דרך מה שמצוינו לענין קידושי אשה דצrik שיתן הבעל את כספ' הקידושין, ולא מועל שתיתן היא לו, ומכל מקום אמרו (קידושין ג, א) שאם היה המקדש אדם חשוב, מותני קידושין גם בנתנה היא לו, כי באמת אם איש קטן הערך יתן מתנה לש' גדול וקבל מידו הלא הנתן למქבל יחשב. וכן גם עתה במלך מלכי המלכים, ש贊יה עליינו לעשות לו מקדש, כי חשיבות הלה על כל יתרגדל. וזה אמר ויקחו לי תרומה, ויקחו דיבא, כי נתינתם בקבלת נחשה.

והרי זה כמובן, דהינו מה שאמר ויקחו לי תרומה, לי הינו בעדי ובשבילי, שתחת שאני המקדש אתן כף קידושין, תנתנו אתם בשבייל, ובאופן זה יהיה הקידושין, שהנתינה לקבלת תהשש.

[ע"פ דרוש לפרשת תרומה תש"ז]

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי.
במדרש תהומה באן, ילמדנו רכינו מותר תרומה מה עושין בה, אך שנו
רכותינו, מותר תרומה רקעוי והב היו עושין מהן צפוי לבית קדרש הקודש.

וצרייך ביאור שיותם הדברים לאן, וכבר נחלקו בו תנאים (בshallים ה, והובא בכתבותה ק, ב), ולמה נסתפק באן בזה. גם דקדוק המפרשים ומה שאמר ויקחו לי דיקא, וכן
במה שאמר להלן תקחו את תרומתי דיקא.

ונראה לבאר, בהקדם מה שכתב בחותם סופר (בפרשנין ד"ה תרומה כ' בעה"ט הצר, ובפרשת פקדו ד"ה אלה פקדו המשכן מישן, על פי המדרש תהומה פקדו אותן ה, ושמור נא, ב) דממוותר תרומות המשכן בנו בית מדרש ללימוד תורה סמוך לחמשן. בטעם הדבר יש לומר, דהינו משום שמות אלו והקדשו לצורך עבודת המשכן, ואף בית המדרש שעוסקין בו בתורה נחשב כהמשכן שהקריבו בו קרבנות, דברי חז"ל (מנחות ק, א) דכל העוסק בתורה כאילו הקריב עליה מנחה חטאת ואשם. וכן מצינו (מכות י, א) שאמר הקב"ה לדוד המלך, טוב לי יום אחד שאתה עוסק בתורה יותר מאלף יולות.

והנה לפ"ד דברים אלו, שלקחו את המותר לבית המדרש, משמעו שלא רצוי ללקחו לצורך ציפוי קדרש הקודש. אמנים לויל דבירו יש לומר, דכיוון שאמרו (ביק י, א) גדול תלמוד שמבייא לידי מעשה, וברשי"י שם, דעתעה עדיף מותלמוד תורה, אם כן אף שעוסק בתורה כאילו הקריב קרבן וכעבותה המשכן, מכל מקום אינם שווים ממש, ואפשר שאין ליתן הנוטר לבית המדרש. ולודרך זה יש לבאר הלשון ויקחו לי תרומה, לי דיקא, וכן את תרומתי דיקא, לדוחרות נתן שלא ניתן רק לצורך עשיית המשכן ממש ולא לבניין בית המדרש.

והרי זה כמובן, דכיוון שאמר הכתוב ויקחו לי תרומה, תקחו את תרומתי, זהה נתעורר המדרש לשאל מה היו עושין בהמותר, אם בא הכתוב לומר שלא ישמשו בנדכת המשכן אלא לצורך בנין המשכן ממש, או שמא אין לפреш כן והוא יכולין ליתן המעות גם לצורך בנין בית המדרש וכדברי החתם סופר. והшиб, כי אכן כן, שעשו ממנה ציפוי לקדרש הקדושים ולא לבית המדרש, וכמשמעותו לשון הכתוב שנקט לי ותרומתי דיקא, דו"ק.

ע"פ דרשו בלבד ש"ק פרשת תרומה תשכ"ט ותש"ד"מן

*

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי.
במדרש (שמ"ר ל, ח) ויקחו לי תרומה, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה על עסקי המשכן, אמר לפניו, רכינו של עולם, יכולין דם ישראל לעשותו, אמר לו הקדוש ברוך הוא, אפילו אחד מיישראל יוכל לעשותו, שנאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו. ע"ב. וצריך ביאור.

ונראה לבאר, דהנה כמה מן המצוות שנצטו בעסקי המשכן, אין אפשרות לקיימם אלא בדרך נם, וכן במנורה (כמו שכתב רב"ש) (להלן פסוק ט) שנטקשה משה במעשהה מנורה אמר ה' טול כבר והשלך לאש והמנורה תעשה מלאליה), וכרכבים (ראה ב"ב צט, א,

שבנם היו עזמים, ונצטווה לעשותן אף שלא ידע איך יהוה לו מקום, אלא שיפסוך על הנם, וועד. ויש לעין איך אפשר שיצטו בדבר שאינו אפשר לעשותו אלא בדרך נם, והלא אין סומכין על הנם ירושלמי שקלים, ג, ג, וראה פחסים סה, ב. וധיעים בזה דברי הרמב"ן ויקרא כי, כי התורה לא תספיק דינה על הגדים. וכן כתוב בפרשת סטה, במדבר ה, ב, עי"ש).

אמגנָם נראה לנו, כי אף שאין סומכין על הנם, הינו דוקא בסתמא, כאשר עשה דבר שיחיה לו בזה טובת הנאה וסומך בזה על הנם, אבל כאשר עשה מצוה וכונתו לשם שמים בלתי לה' לבדו, יש לומר דשרי למסוך על הנם.

על דרך זה יבואר הגמ' (תענית יט, א) גבי חוני המעגל שעוגה עוגה ועמד בתוכה, ונשבע שאיןנו זו משם עד שירדו גשמיים, שהח לו שמעון בן שטח, אלמלא חוני אתה גוווני עלייך נידי, אבל מה עעשה לך שאתה מתחטא לפני המקומות ועשה לך רצון, כבן שהוא מתחטא על אבי ועשה לו רצונה, עי"ש. כי באמת היה אסור לו להשבע ולמסוך על הנם, אבל מה עעשה לך שאתה מתחטא לפני המקומות, שאין כוונתך אלא לשם שמים, שבאופן זה יכול למסוך על הנם.

לפי זה מבואר מה שהוזיר הקב"ה במצוה זו ואמר ויקחו לי תרומה, לי לשמי, שנצטוו שייעשו מעשיהם בכוננה שלימה לשם ה', דכיוון שכמה מן המצוות שנצטוו בעסקי המשכן אין אפשרות לקיימים אלא בדרך נם, והלא אין סומכין על הנם, לה הוזיר ואמר שייעשו מצוה זו לשם בלתי לה' לבדו, שאו יכול למסוך על הנם.

וחרי זה כמובן, דלווה כאשר אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה על עסקי המשכן, וראה שיש בהם דברים שאפשר שייעשו אלא בדרך נם, אמר לפניו, רבונו של עולם, יOLLOWIN הם ישראל לעשיותו, וכי יכולין הם ישראל לעשותו בדרך הטבע, והלא אין יכולן לעשונותן בלבד שיפסכו על הנם.

בלפי דברים אלו אמר לו הקדוש ברוך הוא, אפילו אחד משישראל יכול לעשיותו זאתין מניעה שייעשה הכל אפילו על ידי אדם אחד בדרך נם, שנאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, הינו שהכל תלוי ברעותה דליתא, שאם ידבנו שלם אל קונו, יוכל לעשותו גם באופן שיפסכו על הנם.

(ע"פ דרוש בליל ש"ק פרשת תרומה תשל"ז)

*

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. **ככעל הטורים**, תרומה, אחרות מ' תורה, שהتورה ניתנה למ' יום. עוד איתא במדרש (תנא דבי אליהו רבנה פרישה י) בשעה שאמרו ישראל געשה ונשמע, מיד אמר הקב"ה ויקחו לי תרומה.

ונרא להבר בפשטות, לפי המבואר בגמ' (כ"ב, ה, א) אי תננו כולחו עתה אקבצם, שאם יהו שונין ועוקבים בתורה כשייגלו בעימים בקרוב אקבצם, וכן אמרו במדרש (פסקתא דרב כהנא פסקא ג, א) את קרבני לחמי) אין כל הגליות מתכנסות אלא בזכות המשניות, ומובואר בזה, כי גאות ישראל בבניין בית הבחירה תלוי בלמידה התורה.

ובמה שאמרו יישראל נעשה ונשמעו איתא (ראה ז"ח פרשת אהרי מות דף עג, א, במדרשי הנעלם שם) **נעשה הוא קיום המצוות, ונשמעו הינו לימוד התורה, והנה מצינו בוגם** (תעניתה כ בימי רבי זירא גדור שמודא וגדור דלא לתיות בתעניתה. אמר לנו רבי זירא נקליה עילוון, וכי בטול שמודא ליתביה (רש"י: נקליה עילוון יומי תעניתה, דמשום קבלה מהניין לא בעניתה, וכי בטול גורה עבדין להו). אמרו ליה מנא לך הא (כלומר דמהני אין עבדין לכך). אמר להו דכתיב (דניאל, יב) ויאמר אליו תירא דניאל כי מן החיים הראשוני אשר נתן את לך להבין ולהתענות לפני אלך נשמעו דבריך (אלמא משקבל עליו נשמעו דבריו). עי"ש. הרי לנו שעיל ידי קבלה טוביה נחשב כאילו שכבר קיים.

ולזה בשעה שאמרו יישראל נעשה ונשמעו שקיבלו עליהם ללימוד תורה, מיד אמר הקדוש ברוך הוא ויקחו לי תרומה, שבוכות התורה יוכו לבניין המשכן, וזה ויקחו לי תרומה והבן, והיינו מה שרמי בו הכתוב ויקחו לי תרומות, אותן מ"י תורה, דלהרות נתן בראמי, כי ויקחו לי תרומה שהוא בנין המשכן, הוא בזכות התורה שננתנה למי יום.

ע"פ ש"ת דברי יציב, יורה דעה סימן קלד עי"ש

פרפראות הדורש מתוך הספר "יציב פתגם" עי"ש ערך

תוכן העיגנים לד"ק בעיון רועא דרכוון ש"ק פרשת תרומה תשלה":

- דין שמים לכל אחד כפי ערכו ויכולתו, ולכן הדין נעשה עי' השית' לבודו שיודע לעיריך נכונה הסיבות של כל אדם בפרטיו.
- במערבים נידונו כאונס מלחמת רוב השבעוד, ולכן עבר הקב"ה בעצמו לנוגע את מערבים.
- קרתווג של חמן על חטאי בני ישראל אף שאין בופין אותם, אולם בסיסו נתעורר מליצה שההסתור פנים גרים להם כל זאת.
- מזה אמר אחשוריוש דלפי שלא פרע למי שעשה לו טובה لكن אין חסים על שלומו, נתעורר זכות על ישראל שם במצב שאין רואים מותן שכן של האזריקים.
- בזמן התגברות הידים ידי עשו, יש חשיבות לקול יעקב בכל אופן שיחיה.
- אחר שמת משה, כל תלמיד חכם הוא בבחינת משה לפ"י ערך הדור, וכעין הלבנה שמאירה בחשיכה.
- המן לא ייע שbez' באדר מטה משה ונולד משה אחר.
- פרויים נקראו על שם הפור, לפי שאנו נתעורר שדים כל דור לפי מצבו ומארעותיו.
- טעם נהוג בגין אשכנו שממשיכים סעודת פרויים לתוך הלילה, לרמז שהלילה הולך אחר היום.
- רצ"ל שבני ישראל ננסחים אחר אמות העולם.
- בכל שנה מתעורר הקטרוג חדש, ולכן קוראים או פרשיות מחייב עמלך.
- כוחו של מלך מעין ביטול תורה, ולכן הגאותה היא בוכחות לימוד התורה.
- קודם תרומת המשכן נצטו לקבל עליהם על תורה.
- חותבת לימוד התורה לפני התפילה, שזו מההיסטוריה בתורת הבעש"ט.
- לעסוק בתורה קודם סעודת פרוטים.
- המנהג להעמיד פרויים רב, להראות שזמנן של הסטור פנים יש חשיבות בשםיהם אף לדברי תורה שאינם בהון.

לקים רצון צדיקן

המעוניינים לתרום לדחפות גליונות הד"ת לכבוד השמחה במועד
או להנציח קרובים – נא יפנו מבעוד מועד בטלפון: 052-7140042

כוס של ברכה

נרים ונשא קדם ידידינו הנכבד איש חי ורב פעלים, שמו מפארים בהלולים,
ראש מכוננו, מסור ונתנו למען בירור מקחו של צדיק עטרת ראננו,
מוחה חוביים בהפצת מעניות הקודש, בגלויות דברי התורה ובפספי הקודש
הריה"ח ר' מרדכי טסלר שליט"א

לרגל שמחת אירוסי הנכבד המומ"ב בתויר"ש הבה"ח שמואל חיים שיחי"
בן בנו ידידינו היקר העומד לימננו הריה"ח ר' יצחק הייז'
UBEZUCHI BEMOL TOV
זאת הברכה עמוקה מעומק לבנו שלוחה, שיחיר ואך קול ששון וקול שמחה,
ישמע ב ביתו לווחה, מותך רוח נחת ושפע חיים ברכה והצלחה.

שלום שטمر ב/ מכון שפע חיים

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהדרימו תזרותם קודש להדפסת הגליון

הריה"ח ר' משה מאיר ויינברגר הייז'

בני ביך

לעלוי נשמות

אביו הריה"ח ר' שלמה בצלאל ב"ר משה זיל – נלב"ע ביום כ"ט אדר תשס"ד
אמו מורת בלומה ב"ר מאיר ע"ה – נלב"ע ביום כ"ט תמוז תשע"ע
חמיו הריה"ח ר' משה חיים ב"ר נחמן זיל – נלב"ע ביום י"א שבט תש"ס
חמותו מורת אמת ב"ר יקוטיאל ולמן זיל – נלב"ע ביום כ"א תמוז תשמ"ג
תנצ"ח

הרב ישראלי הלווי פולק שליט"א

קרית צאנז נתניה

לעלוי נשמות

אביו הריה"ג ר' נפתלי צבי ב"ר ישראלי הלווי זיל
NELB"U BAYOM Z' ADAR HASHMAYIM
אמו מורת פרעאדל לאה ב"ר שמואל ע"ה – נלב"ע ביום ה' אלול תשל"ג
תנצ"ח

משפחה שטיינמץ הנכבדה הייז'
לעלוי נשמות

אביהם עטרת ראשם, מנכבדי וחשובי קהל עדתנו הך'
הריה"ח ר' אליהו יעקב ב"ר מנחם מענדל זיל
NELB"U BAYOM Z' ADAR A' HA'SHA'AH
תנצ"ח

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהדרימו תרומותם קודש להדפסת הגליון

הרה"ח ר' אברהם מרדכי אסקל ה"ז

יוניאן סיטי

לזכות נקדתו תחיה בת חתנו הרה"ח ר' נתן דוב מלך הי"ז

לרגל שמחת נישואיה במזול טוב

עב"ג המו"ט בתויר"ש הבה"ח מוריינו מנחם מענדיל צבי וואREL שיחי
בן הרה"ח ר' משה ליב וואREL שיחי

יזכו להקים בית נאמן בישראל ועלה זוגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נתת ואושר כה"ז

הרה"ח ר' משה ליב וואREL ה"ז

מנאשעסעטער

לזכות בנו המו"ט בתויר"ש הבה"ח מוריינו מנחם מענדיל צבי שיחי
לרגל שמחת נישואיו במזול טוב

עב"ג תחיה בת הרה"ח ר' נתן דוב מלך הי"ז

יזכו להקים בית נאמן בישראל ועלה זוגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נתת ואושר כה"ז

הרב בנימין יצחק אוירבוך שליט"א

קריית צאנג, נתניה

לזכות בתו תחיה לרגל שמחת נישואיה במזול טוב

עב"ג המו"ט בתויר"ש בנשין הבה"ח שמעון שלום עוזר רבינוביין שיחי
בן הגאון רבי שמחה בן ציון אייזיק רבינוביין שליט"א

מח"ס פסקי תשובה ורב קהילת מישכנות יעקב, רמת שלמה ירושלים

יזכו להקים בית נאמן בישראל ועלה זוגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נתת ואושר כה"ז

הר"ר יהודה דוד אייזנברג ה"ז

אשדוד

בן הרה"ג ר' גיל ציון שליט"א, והtan הרה"ח ר' יצחק לענס הי"ז

לזכות בנו אברהם אבא שיחי שנולד במזול טוב

יזכה לגדלו ל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נתת ואושר כה"ז

הר"ר ישראל חיים בלומנטל ה"ז

קריית צאנג, נתניה

בן הרה"ח ר' אלכסנדר משה הי"ז, והtan הרה"ג ר' אלחנן גולדהברג שליט"א

לזכות בנו שמעון שיחי שנולד במזול טוב

יזכה לגדלו ל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נתת ואושר כה"ז